

KHO VẾT XTEN-CO

KIM ĐỒNG

TẠI SAO
MẮT THỎ
THAO LÁO

KHO VẾT XTEN CỎ

TẠI SAO MẮT THỎ THAO LÃO

*LƯƠNG MỘC phỏng dịch
Bìa và minh họa của HỒ QUẢNG*

NHÀ XUẤT BẢN KIM-ĐỒNG
HÀ-NỘI — 1962

LỜI NÓI ĐẦU

Ở nước Mỹ hiện nay, có khoảng 16 triệu người da đen. Họ là con cháu những người da đen châu Phi bị bọn buôn người bắt sang Mỹ bán cho bọn địa chủ ở đó làm nô lệ. Từ sau cuộc nội chiến Nam — Bắc ở Mỹ (1861 — 1865), chế độ nô lệ bị bãi bỏ, nhưng những người da đen vẫn tiếp tục sống một cuộc đời khổ cực, bị áp bức, bóc lột tàn tệ.

Nhân vật chính trong tập truyện dân gian này của người Mỹ da đen là chú Thỏ. Cuộc đấu tranh của chú chống bọn Cáo, Gấu, Sói, tham lam độc ác, phản ánh cuộc đấu tranh của những người Mỹ da đen bị áp bức chống lại những kẻ đàn áp bóc lột họ; bọn buôn người, bọn địa chủ, bọn quan chức của chính quyền.

Đứng trước kẻ thù, chú Thỏ không có sức khỏe và khí giới, nhưng chú thông minh, nhanh trí, quả cảm và khéo léo. Nhờ đó, trong cuộc đấu tranh với những kẻ muốn làm hại chú, chú đã thắng.

Tập truyện này do bạn Lương Mộc chọn và phỏng dịch theo tập «Chú thỏ với bạn và thù của chú», tập truyện dân gian của người Mỹ da đen, do Khor-vết-xten-cô biên soạn, nhà Xuất bản của bộ Giáo dục nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa liên bang Xô-viết Nga xuất bản tại Lê-nin-grát năm 1960 bằng tiếng Anh.

ĐIỀU HÀNH NHÀ XUẤT BẢN

001—104—12

CHÚ THỎ ĐI HỌC KHÔN

Trong rừng, ngoài đồng, mọi giống vật đều khen chú Thỏ khôn lắm. Nhưng Thỏ vẫn chưa vừa lòng. Chú còn muốn khôn hơn nữa kia!

Nhiều người cứ có bao nhiêu tiền của cũng chưa cho là vừa, vẫn muốn có thêm nữa. Nhưng chú Thỏ thì chỉ muốn có thêm trí khôn thôi, vì chú là con vật bé nhất và yếu nhất trong rừng. Những con vật to, khỏe và ác chỉ muốn bắt chú ăn thịt. Vì thế cho nên chú muốn có thêm trí khôn cũng là đúng thôi.

Trên đời này chỉ có một người có thể giúp chú thôi: đó là bà cô Ma-mi. Bà là một con thỏ già, già lắm, và khôn, khôn lắm. Bà ở một cánh đồng lầy xa, Thỏ phải gian nan lắm mới tới được. Chú van nài:

— Cô ơi cô, cháu còn dại lắm. Những con vật khác sẽ bắt được cháu mất. Cô dạy khôn cho cháu đi!

Bà cô ngẫm nghĩ một lúc rồi bảo:

— Ừ, rồi cô dạy. Nhưng bây giờ cháu phải đi bắt cho cô chị Sóc đang leo trên cây cao kia đã.

Thỏ nghĩ một lúc, rồi mang túi đến ngồi ở gốc cây. Chú tìm được hai hòn đá, rồi trùm túi lên đầu. Một chốc, chú gõ « cạch, cạch! ». Chị Sóc trên cây hỏi: « Gì thế? ». Chú Thỏ lại gõ « Cốc, cốc! ». Chị Sóc tụt xuống một tí, hỏi: « Gì thế! ». Chú Thỏ chẳng nói chẳng rằng, cứ gõ « cạch, cạch! »

Chị Sóc lại tụt xuống gần tí nữa, hỏi:

— Ai đấy?

— Tôi đây, tôi, anh chàng Túi to đây.

— Anh làm gì trong túi thế?

— Tôi đập hạt giẻ.

— Cho tôi đập với, được không?

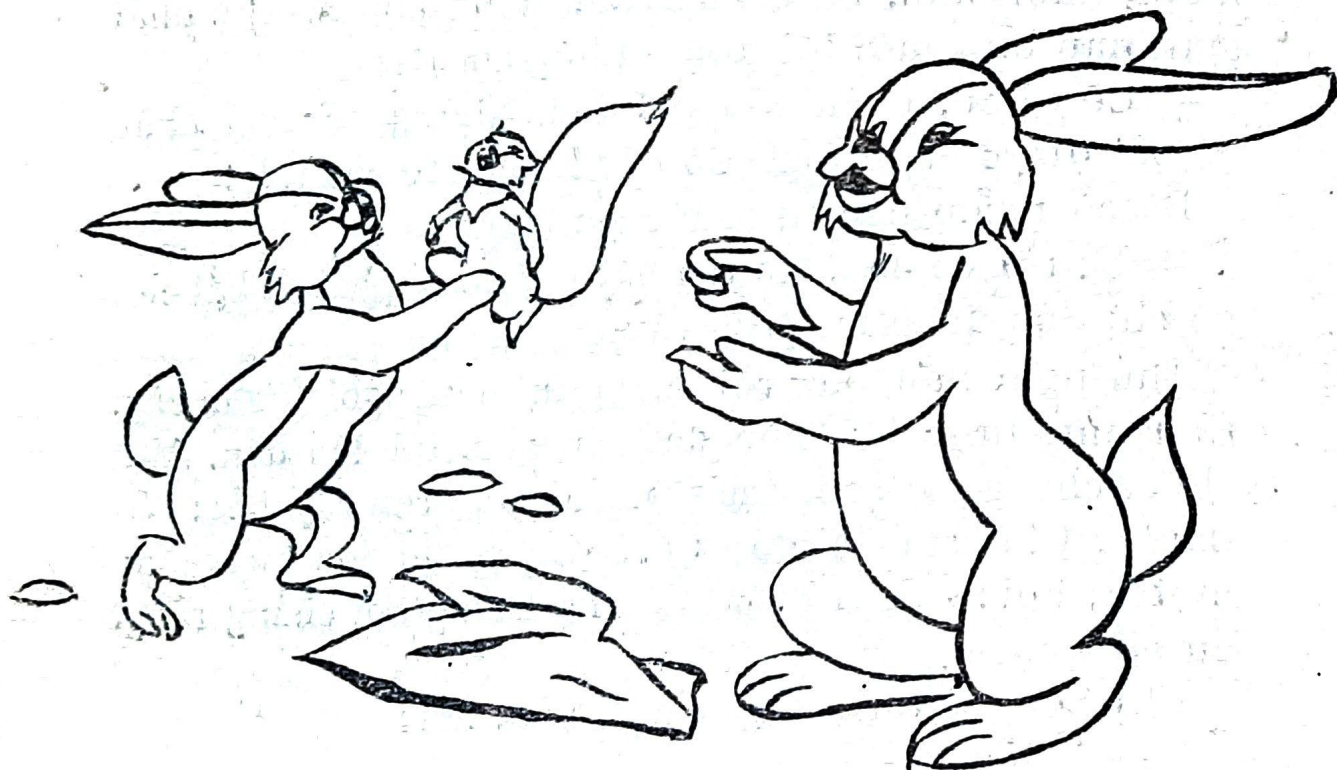
Chị Sóc vốn thích ăn hạt giẻ nên thấy nói thế thì thèm lắm.

— Được chứ! Mời chị xuống đây, chui vào túi này.

Chị Sóc còn rút rè mãi, nhưng sau cùng chị cũng chui vào túi. Thỏ thất nghiệp ngay túi lại, mang về cho cô. Bà cò mở túi, thả chị Sóc ra, rồi nói:

— Châu khôn lắm. Nhưng cô lại muốn cháu đi lấy cho cô thêm cái lông đuôi của Điều hâu nữa kia. Cháu đi lấy mau cho cô.

Lần này thì chú Thỏ phải suy nghĩ lâu hơn vì khó quá: Điều hâu bay bổng tận mây xanh, làm sao mà rút lông đuôi của hắn được. Chú ngồi trên cỏ nghĩ mãi, nghĩ mãi. Thình lình, chú vùng dậy đi tìm Cáo. Ngày

... Mang về cho cô

đó Thỏ và Cáo còn chơi thán với nhau. Thỏ nói thầm cho Cáo biết kế hoạch của mình và yêu cầu Cáo giúp. Cáo bật cười, bằng lòng.

Cả hai đi ra ngoài đồng. Cáo lẩn ngay ra cỏ, nằm yên không nhúc nhích. Thỏ thì ném ngay mũ xuống đất, kêu toáng lên:

— Úi trời ơi! Bà con ơi! Cáo chết rồi!

Chẳng mấy chốc, các con vật kéo nhau đến, định khiêng Cáo về nhà, nhưng Thỏ bảo:

— Phải chờ Diều hâu đã!

Một chốc, Diều hâu hạ cánh xuống. Trong lúc Diều hâu còn đang ngắm nghía Cáo thì Thỏ lén ra sau lưng nhờ một chiếc lông đuôi. Diều hâu cúi lằm, nhưng Thỏ lẩn ngay vào bụi mất rồi. Trong khi Diều hâu đuổi theo Thỏ thì Cáo cũng nhồm dậy lủi nốt.

Thỏ mang lòng về cho cô. Cô nói:

— Cháu giỏi lắm. Cô chỉ có thể dạy cháu khôn thêm nữa nếu cháu đi lấy cho cô mấy chiếc răng của lão Rắn độc sống ở bờ ruộng ngoài kia. Cháu đi nhanh lên.

Lần này thì gay quá. Thỏ nghĩ nát cả óc cũng không ra cách nào. Nhờ Cáo giúp thì Cáo cũng sợ lão Rắn độc:

— Chịu thôi, đụng vào cái lão ấy nguy hiểm lắm.

Chú Thỏ về nhà hỏi vợ, vợ cũng lắc đầu. Thỏ đành đi vào rừng, ngồi suy nghĩ một mình. Thình lình chú bật cười ha hả. Chú đi tìm một cây có nhựa dính, rạch vỏ cây lấy nhựa viên thành một cục tròn to. Rồi chú đi tìm chị Gà gô xin mấy cái lông cũ chị đã vứt đi không dùng nữa. Chú đem cắm quanh cục nhựa cho giống một chú gà gô con, rồi đem buộc vào đầu một sợi dây dài. Chú đem cục nhựa «gà gô» để trên lối đi gần nhà Rắn độc rồi đứng xa kéo.

Rắn nghe tiếng sột soạt, bò ra, thấy chú gà gô con, thèm lằm, vội bò đuổi theo. Thỏ kéo dây, Rắn lại càng cố đuổi cho kịp. Gần đến nơi, lão ngoác cái miệng

ra, ngoạm vào con gà gò nhựa. Cái răng dài của lão
cắn sâu vào cục nhựa, không sao rút ra được. Càng
giãy giụa, nhựa lại càng dính. Thở đến gần hỏi:

— Sao thế, bác Rắn?

Rắn muốn trả lời nhưng không sao mở miệng được.

— Ai làm bác thế?

Rắn chỉ biết lắc đầu. Thỏ nhìn vào miệng Rắn
rồi nói:

— Muốn gỡ được ra phải bẻ mấy cái răng này thôi!

Rắn cố thều thào:

— Bẻ hộ tớ với!

... Muốn gỡ được ra phải bẻ mấy cái răng này thôi!

Thế là Thỏ rút con dao con trong túi ra bẻ phẳng mấy cái răng, mang về cho cô.

Khi bà cô thấy chú Thỏ mang được răng Rắn độc về, bà khen ngợi nói:

— Cháu khôn lắm rồi, không phải dạy nữa. Cháu khôn nữa thì có thể làm hại các giống vật khác.

Thấy bà cô khen thế, Thỏ phồng ngay mũi lên, tự cho trên đời chỉ có mình là khôn nhất. Chú lại còn dám huênh hoang:

— Ta khôn hơn cả bà cô Ma-mi. Bà có làm được gì đâu! Còn ta thì việc gì bà nhờ, ta cũng làm được.

Bà Ma-mi thấy cần phải cho Thỏ một bài học. Bà tóm ngay cổ Thỏ, lắc cho một trận, và nói:

— Đừng nên kiêu ngạo, cháu ạ. Đừng bao giờ huênh hoang kiêu ngạo.

Bà lắc mạnh đến nỗi Thỏ trợn cả mắt lên tưởng đến lòi cả con ngươi ra chứ chẳng chơi. Từ đó Thỏ không bao giờ quên bài học này, và mắt chú cũng như mắt con cháu chú sau này đều cứ thao láo ra thôi.

Bà cô tóm cổ Thỏ lắc một trận, rồi thả xuống bảo:

— Đời sống sẽ dạy cháu nhiều bài học, và chỉ có sau đó, cháu mới khôn thật sự mà thôi.

Đúng thế! Đời sống sẽ dạy chú Thỏ nhiều bài học thật tốt, thật hay.

TẠI SAO CHÚ THỎ LẠI ĐUÔI NGẮN TAI DÀI

Thỏ và Cáo vốn thân nhau lắm, hay cùng đi câu, đi săn với nhau. Một hôm cả hai ngồi nghỉ bên bờ sông, Cáo nói:

— Sông này có cá to. Ta câu đi, sẽ được bữa chén ngon.

Thỏ sờ túi chỉ có một lưỡi câu, còn dây câu thì không có. Cáo cũng sờ túi, nhưng chẳng có gì. Làm thế nào bây giờ? Cả hai đều đói quá!

Bỗng Cáo nhìn đuôi Thỏ. Hồi ấy, đuôi Thỏ dài và đẹp lắm. Dài hơn và đẹp hơn đuôi Cáo nhiều, khiến Cáo phát ghen lên. Cáo bảo:

— Thôi, để buộc lưỡi câu vào đuôi cậu. Cậu đến ngồi bên bờ sông thả đuôi xuống nước. Hễ có cá to thì tớ giúp cậu lôi nó lên.

Cáo tán mãi khiến Thỏ bùi tai nghe theo. Thỏ quên mất rằng dưới sông có Ba-ba to. Khi chú thả đuôi xuống thì Ba-ba đớp luôn. Thỏ kêu:

— Bạn Cáo ơi! Có con cá to lắm cắn đuôi tôi.

Ba-ba to định kéo Thỏ xuống sông. Cáo chạy đến nói:

— Không phải cá đâu, chỉ có Ba-ba to đang cắn đuôi cậu đấy.

— Úi trời! Ba-ba mà cắn thì chỉ có sấm nổi lên nó mới nhả. Làm sấm kêu lên đi, anh Cáo!

Nhưng Cáo cười ha hả nói:

— Tớ không biết làm sấm. Cậu làm đi!

Thỏ đành vờ làm sấm: Ù... ù... ù... ù... Nhưng chẳng ăn thua gì.

Mãi đến khi Thỏ gần tụt hết xuống nước, Cáo mới bảo:

— Tớ chỉ vờ được tai cậu thôi.

Thỏ bảo Cáo cứ nắm tai mà kéo. Cáo nắm lấy tai Thỏ, nhắm mắt lại và ra sức kéo thật lực. Tai Thỏ cứ dài ra, dài ra... cho đến lúc đuôi đứt đánh phụt một cái. Lên bờ, Thỏ thấy đuôi cụt ngắn còn tai thì dài lê thê, tức lắm bảo Cáo rằng:

— Chỉ tai anh thôi!

Nhưng Cáo cười phá lên và lủi mất. Từ đó hai bên giận nhau. Và cũng từ đó chú Thỏ hiểu rằng không nên tin lời những kẻ xấu bụng giả vờ làm bạn mình.

CHÚ THỎ PHÁ ĐÁM CỎ NHÀ CÁO

Một hôm Cáo làm cỗ mời Gấu, Sói, Chồn tới ăn. Nhưng Cáo không mời Thỏ. Thỏ giận lắm, định tâm xỏ cho Cáo một vố.

Trong lúc bọn Cáo, Gấu, Sói, Chồn đang đánh chén thì Thỏ nghĩ ra một mẹo. Chú vốn có một cái trống không to nhưng kêu lắm. Chú đeo trống, cầm dùi rồi vừa đi tới nhà Cáo vừa đánh. Tiếng trống vang như sấm.

Bọn Cáo đang chè chén nên mới đầu không nghe tiếng. Tiếng trống dần tới gần.

Tùng tùng, tùng tùng, tùng tùng.

Rình rình tùng, rình rình tùng.

Chồn vốn nhút nhát, vênh tai nghe. Tiếng trống ngày một tới gần, nghe càng dữ dội. Chồn vội cầm mũ nói:

— Thôi, tôi phải về đây. Khuya rồi, bu cháu đang đợi.

Chồn chạy vội ra cổng sau lủi mất. Cả bọn Cáo, Gấu, Sói cũng lục tục chạy theo sau, nhảy qua rào, ra bụi ngòi ần.

Khi Thỏ đến nơi thì chẳng còn ai cả. Chú ngồi luôn vào bàn đánh chén. Chú uống hết chén rượu này đến chén rượu khác, say túy lúy. Các con vật ngồi ngoài bụi thấy yên yên, mò về thì thấy Thỏ đang ngủ gục. Chúng giận lắm, đánh thức Thỏ dậy và bảo nhau:

— Chúng ta thử bàn xem nên xử tội thằng Thỏ thế nào.

Hồi đó Gấu làm quan tòa trong các giống vật. Gấu đeo kính vào, làm ra bộ xét xử rồi nói:

— Phải đem dìm nó xuống sông.

Bọn Sói, Cáo thích chí lắm, định đem Thỏ đi dìm chết ngay. Thỏ giả vờ khóc lóc van xin:

Chúng tôi cô Thỏ mang ra sống

— Các anh đừng dim tôi! Tôi không biết bơi đâu. Nếu các anh cứ nhất định dim tôi thì cho tôi xin một cái gậy chống cho đỡ sợ...

Cáo nói:

— Ừ, cho nó cái gậy chống cho nó khỏi chìm ngay. Để nó chìm ngay thì mất thú.

Thỏ nghĩ thầm:

— Mất thú à! Rồi tao sẽ cho mày biết!

Chúng túm cổ Thỏ mang ra sông. Gấu đếm: một! hai! ba! rồi ném túm Thỏ ra giữa sông. Nhưng nước sông không sâu lắm, chỉ ngập chân. Thỏ vùng đứng dậy, và nhờ có gậy chống nên lên được bờ. Lên bờ bên kia rồi, Thỏ gọi to:

— Thôi chào các anh nhé! Cảm ơn các anh đã cho tôi bữa chén!

Khi về đến nhà, Thỏ nhớ lại lời bà cô Ma-mi dặn: «Cháu ơi, khi có kẻ địch ở gần, đừng bao giờ ngủ quên, đừng bao giờ uống rượu, cháu ạ. Cháu cũng đừng quên rằng pháp luật chỉ bênh kẻ mạnh thôi, và lão quan tòa không bao giờ bênh vực kẻ yếu đâu!»

CHUYỆN THẮNG BÉ BẰNG NHỰA

Một hôm Cáo nghĩ ra một mẹo để bắt Thỏ. Cáo bắt chước mưu Thỏ dùng ngày trước để lừa Rắn độc. Cáo lấy nhựa dính, nặn thành một thắng bù nhìn, đội cho nó một cái mũ rồi đặt ngay trên đường cái Thỏ thường đi lại. Đặt xong, Cáo chui vào nấp trong bụi.

Một chốc Thỏ đi tới, trông thấy thắng bù nhìn ngỡ ngò, bèn hỏi:

— Chào anh! Hôm nay tốt giờ nhỉ!
Chẳng thấy thằng bé đen sì kia trả lời gì cả. Thỏ lại nói:

— Chào anh! Kia, anh điếc à?

Thằng bù nhìn vẫn lặng yên. Thỏ hơi cáu:

— Anh vô phép lắm. Anh mà không ngả cái mũ kia đáp lại lời chào của tôi thì tôi sẽ cho anh một bài học.

Thằng bù nhìn vẫn cảm như thóc. Thỏ nổi sung dấm luôn cho nó một quả. Thế là tay phải Thỏ bị dính chặt. Thỏ quát:

— Anh mà không bỏ tôi ra, tôi lại cho quả dấm nữa bây giờ!

Lẽ tất nhiên là thằng bù nhìn không bỏ. Thỏ dấm luôn, và thế là tay trái cũng dính nốt. Thỏ cáu lắm:

— Có bỏ ra không? Ông lại húc cho một cái bây giờ!

Thỏ húc đầu vào bụng thằng bù nhìn, và thế là đầu cũng dính chặt không rút ra được. Cáo ở bụi chui ra, bò ra đường cười lăn cười lóc. Sau cùng Cáo bảo:

— Hôm nay, ta phải nương chú mình đánh chén mới được.

Nguy quá! Nhưng Thỏ vẫn bình tĩnh. Chú giả vờ sợ hãi van xin:

— Anh làm gì tôi cũng xin chịu. Anh nương tôi cũng được. Nhưng tôi van anh, anh đừng ném tôi vào bụi.

Cáo vốn ác, chỉ muốn làm thế nào cho Thỏ bị khổ sở đau đớn. Nghe Thỏ nói thế, Cáo bảo:

— À thôi, tao không nương mày đâu, tao đem treo cổ mày lên kia!

— Anh muốn treo cổ tôi, hay dìm tôi xuống nước cũng được. Nhưng xin anh đừng ném tôi vào bụi.

Nhưng Cáo nhớ ngay là nước sông nông lắm, không dìm chết được Thỏ. Cáo nói:

— Tao không có thùng để treo mây, mà gần đây không có nước. Thôi để tao lột da mây vậy.

— Vàng, xin anh cứ lột da tôi, xin anh cứ chặt chân tôi. Nhưng tôi van anh, anh đừng ném tôi vào bụi.

Thế là Cáo túm ngay lấy chân sau Thỏ, dứt ra khỏi thẳng bù nhìn nhựa rồi ném ngay vào bụi. Thấy tiếng sột soạt một lúc. Một chốc, có tiếng gọi Cáo. Cáo ngẩng đầu lên đã thấy Thỏ ngồi xa xa đang chúi lòng. Thỏ nói to cho Cáo nghe thấy:

— Anh Cáo ơi! Anh không nhớ thuở bé tôi vẫn chơi đùa trong bụi rậm à?

Cáo ngã ngựa người ra, nhưng đã muộn. Nó nghĩ thầm: Thỏ khôn quá. Thôi ta đành để cho nó yên thôi, chờ dịp tốt khác vậy.

Bài học này, chú Thỏ phải nhớ kỹ. Nhưng chú cũng sẽ còn cho Cáo nhiều bài học nữa.

CHÚ THỎ CÓ NGỰA CƯỜI

Bà Mê-đô là người láng giềng của Thỏ. Bà vui tính lắm nên ai cũng mến. Bà có ba cô con gái. Cô nào cũng thích ca hát nhảy múa và thích nghe kể chuyện. Một hôm có ai kể cho bà và ba cô con gái nghe chuyện Thỏ và thẳng bù nhìn bằng nhựa cây. Đến khi Thỏ sang chơi, họ hỏi lại chủ câu chuyện và cười lăn cười lóc. Thỏ cứ mặc họ cười, sau cùng chú mới nói:

— Cáo trước đây đã làm ngựa cho bố tôi cười hàng ba chục năm, có lẽ còn lâu hơn thế. Sau bố tôi phải cho về vì già quá.

Hôm sau Cáo sang chơi, bà Mê-đô đem chuyện ấy kể lại cho Cáo. Cáo cười lăm nói:

— Tôi sẽ bắt Thỏ phải cải chính ngay trước mặt bà và các cô.

Cáo tức tốc chạy đến nhà Thỏ, nhưng cửa đã đóng chặt. Cáo gõ: cốc! cốc! Thấy tiếng Thỏ hỏi yếu ớt:

— Có phải anh Cáo đấy không? Tôi ốm lắm! Anh làm ơn đi gọi bác sĩ cho tôi.

— Cậu Thỏ ơi, bà Mè-dò mời tiệc trà. Các cô đều có mặt. Tôi đã hứa với họ sẽ mời cậu lại. Họ mong cậu lắm!

— Tôi ốm lắm.

— Không, ốm gì đâu!

— Thật đấy, tôi không bước được.

— Để tôi đưa cậu đi.

— Đưa thế nào?

— Để tôi bế cậu trên tay.

— Chịu thôi, anh đánh ngã tôi ấy à!

— Không, tôi sẽ hết sức cẩn thận.

— Chịu thôi, anh phải công tôi cơ, tôi mới đi.

— Ừ thì công.

— Nhưng không có yên thì tôi không ngồi vững trên lưng anh được.

— Tôi có yên ở nhà, để tôi mang lại.

— Không có dây cương thì tôi cũng chịu không ngồi trên lưng anh được đâu. Tôi sợ ngã lắm.

— Tôi có đủ cả yên cương.

— Ừ, nếu anh đóng đủ yên cương thì tôi mới để anh công tôi nhà bà Mè-dò.

— Tôi không công cậu tới nhà bà Mè-dò được đâu. Tôi chỉ công cậu tới gần nhà bà ấy thôi. Còn thì cậu phải đi bộ.

— Được thôi!

Thế là Thỏ đồng ý đi. Cáo chạy ngay về nhà để đóng yên cương. Thỏ nghĩ thầm:

— Cáo định xỏ ta đây. Nhưng ta sẽ cho hắn biết tay.

Thỏ đi chải đầu mặc áo. Chẳng mấy chốc đã thấy Cáo đến, yên cương đóng vào trông y như con ngựa xiếc. Hắn dừng lại trước cửa chờ. Thỏ mở cửa nhảy phốc lên, thế là bắt đầu đi.

Cáo không nhìn thấy Thỏ làm gì trên lưng, nhưng Thỏ cựa quậy thì Cáo biết. Thấy Thỏ giơ chân lên, Cáo hỏi :

- Cậu làm gì thế?
- Tôi kéo ống quần xuống.

... Nhảy phốc lên, thế là bắt đầu đi.

Một chốc lại thấy Thỏ cựa quậy. Cáo lại hỏi. Thỏ trả lời :

- Tôi kéo nốt ống quần bên kia.

Nhưng kỳ thực là cả hai lần, Thỏ giơ chân lên để lắp định thúc ngựa vào giày. Đến gần nhà bà Mê-dò, Cáo

định dừng lại, nhưng Thổ thúc luôn đinh nhọn vào sườn làm Cáo phải phi thật nhanh. Cả đời Cáo chưa bao giờ phải chạy nhanh thế.

Qua nhà bà Mê-đô, Thổ thấy bà và các cô con gái ngồi ở trước cửa. Nhưng Thổ không dừng lại, bắt Cáo phi qua một quãng rồi mới xuống ngựa, buộc Cáo vào hàng rào. Thổ vào nhà, chào bà Mê-đô và các cô con gái, rồi ngồi xuống châm thuốc hút. Một chốc, Thổ nói thật to :

— Bà và các cô xem, Cáo chẳng phải ngựa cưới của nhà tôi là gì? Bây giờ hẳn không phi được nhanh lắm. Nhưng nếu ngày nào cũng cưới thì chỉ một tháng hẳn đã khá.

Rồi Thổ cười, mép xoạc đến mang tai. Các cô con gái phá lên cười, còn bà Mê-đô thì nói :

— Bác Thổ có con ngựa cưới tốt thật. Tất nhiên ngày nào cũng nên cưới.

Thế rồi họ nói chuyện, ca hát. Các cô con gái bà Mê-đô chơi đàn pi-a-nô. Còn Cáo thì bị buộc chặt vào hàng rào, chẳng giờ được trò gì.

Một chốc Thổ chào mọi người ra về. Thổ lại nhảy phốc lên lưng Cáo. Cáo cứ lẳng lặng đi, nhưng Thổ biết lắm: hẳn thằng cha này thế nào cũng nghĩ cách báo thù. Đi khỏi nhà bà Mê-đô một quãng là Cáo bắt đầu lồng lên, định quật ngã Thổ. Nhưng mỗi lần lồng lên thì Thổ lại thúc đinh vào sườn, Cáo đau quá lại phải phi vạy. Một chốc, Cáo nghĩ ra mẹo khác. Nó nằm lăn ra đường, lăn đi lăn lại, khiến Thổ phải rời khỏi yên và cầm đầu chạy. Cáo vùng dậy đuổi theo. Cáo chạy nhanh đến nỗi Thổ phải chui vào nấp trong một thân cây rỗng. Lỗ cây nhỏ quá, Cáo không vào được, đành nằm chờ ở ngoài nghĩ mưu bắt Thổ.

Diều hâu đang bay tít trên cao, trông thấy Cáo nằm sòng sọt tưởng Cáo chết. Diều hâu bay xuống đậu ở một cành cây trên đầu Cáo nói:

— Khốn nạn cho anh Cáo đã chết rồi!

Cáo trả lời:

— Tôi có chết đâu! Thỏ chui vào hốc cây kia, nhưng sớm muộn thế nào tôi cũng bắt được hần.

Hai bên nói chuyện một lúc, rồi Cáo nhờ Diều hâu đứng canh hốc cây cho mình về nhà lấy rìu. Một chốc, thấy trong hốc cây có tiếng Thỏ vọng ra:

— Anh Cáo ơi! Anh Cáo ơi!

Nhưng Cáo đã đi mất rồi, chẳng thấy ai trả lời cả. Thỏ lại nói:

— Anh không muốn trả lời thì thôi. Nhưng tôi biết là anh vẫn đứng đấy. Chỉ tiếc là anh Diều hâu không có mặt đây.

Diều hâu vội bắt chước giọng Cáo hỏi:

— Chú mình tìm anh Diều hâu làm gì?

— Có một con sóc béo lắm trong này. Anh Diều hâu thích ăn thịt sóc lắm.

— Làm thế nào cho anh Diều hâu bắt được sóc?

— Bên kia thân cây có một cái lỗ. Bảo anh Diều hâu ra đứng đấy, tôi xua sóc ra cho.

— Thế thì cứ xua nó ra đi. Để tôi bắt cho anh Diều hâu.

Thỏ làm bộ lục sục trong hốc cây, Diều hâu vội chạy vòng sang bên kia để bắt sóc. Thế là Thỏ chui vọt ra ngoài, chuồn thẳng. Diều hâu quay lại, biết là mất Thỏ rồi nhưng lại muốn xỏ cho Cáo một vố, bèn cứ đứng lại đấy.

Một chốc Cáo tỉnh, đã cởi bỏ yên cương, tay cầm rìu. Hần hỏi;

— Thỏ đâu?

Điều hầu trả lời:

— Nó vẫn ở trong hốc cây ấy. Chắc nó đang ngủ.

— Được, để tôi đánh thức nó dậy.

Cáo cầm rìu bổ vào hốc cây cho to ra để bắt Thỏ. Cứ mỗi lần rìu bổ xuống đến chát một cái thì Điều hầu lại kêu lên:

— Bổ khỏe vào, anh Cáo ơi, Thỏ đây rồi!

Cáo ra sức mà bổ, mồ hôi mồ kê nhễ nhại. Thỉnh lình Điều hầu cười phá lên. Cáo biết là mắc mưu, nhưng cứ tảng lờ như không biết gì. Một chốc Cáo nhìn vào hốc cây nói:

— Anh Điều hầu ơi, lại mà nhìn. Hình như chân thẳng Thỏ đây rồi!

Điều hầu ngạc nhiên, lại gần chui đầu vào hốc cây nhìn lên. Thế là Cáo thừa thế tóm ngay được đuôi. Điều hầu giãy giụa không được, bèn van xin Cáo tha cho. Cáo hỏi:

— Sao mày lại xỏ tao?

Điều hầu lại van xin:

— Anh Cáo ơi, thả tôi ra. Thỏ ở trong hốc cây đây này.

— Không, Thỏ chạy thoát rồi. Tao biết, vì lông của nó còn dính trên bụi cây đây. Tao để mày canh thẳng Thỏ, sao mày để nó chạy mất, để tao thành trò cười thiên hạ? Tao phải nướng mày để ăn thịt mới được.

Rồi Cáo túm ngay đuôi Điều hầu quật xuống đất định giết chết. May sao mấy cái lông đuôi tuột ra, Điều hầu vỗ cánh bay thoát, vừa bay vừa ngoái cổ lại trêu Cáo.

Thế là Thỏ thoát được tay kẻ thù, đồng thời lại làm cho chúng hục hặc với nhau.

CHÚ THỎ CHẠY THI VỚI CHÚ RÙA

Chú Thỏ lừa được Cáo một mẻ, lấy làm đắc chí lắm. Một hôm gặp Rùa, Thỏ khoe chạy nhanh, Rùa bảo :

— Tôi còn chạy nhanh hơn anh, anh Thỏ ạ.

— Anh nói vô lý lắm !

— Tôi để dành được năm mươi đồng ở nhà. Tôi đánh cuộc với anh đấy !

— Cuộc thi cuộc chứ sợ gì !

Thế là Thỏ và Rùa mỗi chú mang năm mươi đồng lại gửi Cắt nhờ làm trọng tài. Hai chú đo năm dặm đường, cứ mỗi dặm lại đóng một cái cọc làm mốc để chạy thi. Thỏ nói :

— Tôi sẽ chạy đường cái lớn.

Rùa nói :

— Còn tôi, tôi sẽ chạy luồn rừng.

Đến ngày thi, bà Mè-đò, các cô con gái, và các hàng xóm khác đứng tại đích để xem ai về trước. Còn trọng tài Cắt thì đứng ở chỗ bắt đầu chạy, Chú Thỏ đến dự cuộc thi có vẻ phấn khởi lắm. Chú đã buộc sẵn một cái nơ đẹp quanh cổ. Còn Rùa thì lại chuẩn bị một cách khác.

Nguyên Rùa có vợ và bốn con. Vợ chồng, cha con, giống nhau như những giọt nước, chẳng còn phân biệt được ai vào với ai. Hôm thi, vợ Rùa đến nấp trong bụi gần chỗ bắt đầu chạy. Bốn con đến nấp gần bốn cọc mốc. Còn Rùa thì đến nấp gần đích.

Đến giờ chạy, Cắt rút đồng hồ trong túi hỏi :

— Sẵn sàng chưa ?

Thỏ kêu : « Rồi ! » Thím Rùa nấp trong bụi ven rừng cũng nói : « Rồi ». Đoạn thỏ theo đường cái chạy vùn vụt, còn thím Rùa thì lui về nhà. Cắt bay bổng lên và

lượn trên đường để xem. Một chốc, Thỏ chạy tới cọc mốc thứ nhất. Rùa con thứ nhất từ trong bụi bò ra. Thỏ không trông thấy, hỏi to:

— Bác Rùa đâu rồi?

Rùa con trả lời:

— Đây.

Thỏ thấy Rùa ở đằng sau mình, yên chí tiếp tục chạy. Còn Rùa con thì bò về nhà.

Thỏ chạy đến cọc thứ hai, thứ ba... đều thấy Rùa ở sau sát nút. Đến cọc thứ tư thì Rùa lại đứng đợi sẵn ở đấy rồi. Thỏ hoảng quá, cảm cổ chạy mệt tưởng đứt cả ruột.

Rùa bố nấp trong bụi gần đích thò cổ ra nhìn thấy Thỏ gần tới nơi, và Cắt cũng bay theo để xem, bèn ung dung ra khỏi bụi bò tới cọc đích, đứng ngay đằng sau. Một chốc Thỏ tới, không nhìn thấy Rùa, mừng rỡ reo to:

— Anh Cắt ơi, đưa tiền đây, tôi được rồi!

Bà Mè-đô và các láng giềng khác đứng xem cười phá lên. Rùa từ sau cọc đích bò ra nói:

— Làm gì vội thế, anh Thỏ. Tôi chờ đây từ lâu rồi!

Chú lấy túi tiền buộc vào cổ, bò về nhà để mặc Thỏ đứng chùng hững.

CHUYỆN CÁI TỎ ONG VÒ VỄ

Một hôm Cáo bắt gặp Rùa đang bò trên đường. Cáo bèn chạy về nhà lấy một cái túi rồi lên tới đằng sau Rùa đẩy Rùa vào túi, vác lên vai mang về nhà. Giữa đường, Thỏ nom thấy Cáo vác một cái túi có vẻ khả nghi, bèn nghĩ ra một mẹo. Thỏ chạy tắt đường thật

nhANH đến vườn dừa hẬu của Cáo, lấy gậy phá một quầng rào và đập nát vài quả dừa. Đoạn Thỏ chạy thật nhanh về nhà Cáo, nấp ở một bụi cây gần đó.

Cáo vác Rùa về đến nhà, treo bị vào một góc nhà, rồi ngồi nghỉ. Vừa kịp chặm một mồi thuốc hút đã thấy Thỏ thò cổ vào kêu to:

— Anh Cáo ơi, có dừa nào đang phá vườn dừa của anh đấy!

Cáo vội vã vác gậy chạy đến vườn dừa. Trong lúc đó, Thỏ lén vào nhà, đến chỗ treo cái bị để xem. Thấy lục đục bên trong và có tiếng kêu:

— Ối giời ơi, bỏ tôi ra, bỏ tôi ra!

Thỏ giật nảy mình, nhảy lùi lại vài bước. Nhưng chỉ một tí, Thỏ đã nghĩ ra ngay và cười sảng sặc. Rùa trong túi hỏi:

— Nghe như tiếng anh Thỏ ấy phải không?

— Phải, tôi đây!

— Anh cho tôi ra, không tôi chết ngạt trong cái túi này mất.

Thỏ trêu:

— Anh còn giỏi hơn tôi nhiều chứ! Anh chạy nhanh hơn tôi kia mà. Anh chui vào túi thế nào thì tôi biết rồi, nhưng tôi chịu không hiểu anh làm cách nào mà lại tự treo lên thế kia được.

Rùa cứ kêu van, Thỏ chỉ cười lăn cười lóc. Nhưng rồi Thỏ cũng tháo túi cho Rùa ra; và đưa Rùa vào nấp trong bụi. Sau đó Thỏ chạy vào rừng tới một chỗ mà Thỏ biết là có một cái tổ ong vò vẽ to. Thỏ nút cái lỗ tổ ong lại cho ong không ra được rồi mang về để vào trong túi của Cáo thay cho Rùa. Sau khi thắt miệng túi lại chặt chẽ và treo giả lên chỗ cũ tử tế, Thỏ cầm gậy đập vào túi cho vồ tổ ong rã. Lũ ong không ra được, cầu lằm, vo ve giận dữ ở bên trong túi. Thỏ và Rùa nấp trong bụi trước nhà Cáo để xem sự thế ra sao.

Một chốc Cáo ở vườn dưa về, vẻ mặt tức tối lắm. Cáo định bụng chơi một cái trò gì độc ác đối với Rùa cho hả giận. Hẳn vào nhà, đóng cửa lại. Rùa và Thỏ giống tai nghe, nhưng mới đầu chỉ thấy lặng im.

Một chốc thấy có tiếng lục đục, rồi tiếng bàn ghế đổ, bát đĩa rơi vỡ loảng soảng. Rồi cửa bật tung ra, Cáo nhảy vọt ra ngoài, vừa chạy vừa la làng nước. Ong vò vẽ đuổi theo Cáo, đặc như đám mây. Hàng trăm con đốt Cáo một lúc. Cáo ngã lăn ra đất, giãy giụa, nhưng ong lại càng đốt khỏe.

Ở trong bụi, Thỏ và Rùa ôm bụng mà cười, cười chảy cả nước mắt, cười đến tức thở.

Bài học ong đốt có tác dụng sâu sắc đối với Cáo. Từ đó hẳn để cho Thỏ và Rùa yên và trong một quãng thời gian dài, hẳn không kiếm chuyện làm hại hai chủ nữa. Thỏ cũng chỉ muốn thế thôi.

Nhưng khi mùa màng gặt hái đến nơi, thì những thú vật to như Cáo, Sói và Gấu lại giở thủ đoạn lừa dối hoặc bắt nạt Thỏ để lấy phần thóc lúa nhiều hơn. Thỏ lại phải đối phó với chúng và cho chúng những bài học cay đắng khác.

MẶT TRĂNG DƯỚI HỒ NƯỚC

Một buổi tối mùa hạ, công việc đồng áng đã xong, Thỏ và Rùa gặp nhau chuyện trò. Hai chủ đều cảm giận bọn Cáo, Sói, Gấu tham lam lấy hết cả phần thóc lúa. Thỏ nói:

— Đề tôi cho chúng một bài học cho chúng bớt tham lam, mà chúng ta lại được một mẻ cười... Tối mai khi trăng lên chúng ta mời Cáo, Sói, Gấu ra hồ câu cá. Lúc đó, tôi nói gì anh cũng hứa theo nhé!

Rùa ưng thuận. Tối hôm sau, lúc trăng mọc, cả bọn ra hồ câu. Thỏ vừa thả lưới câu xuống nước, đã làm bộ sững sốt. Các thú vật khác đều đứng tay nhìn Thỏ. Thỏ cứ đứng thừ người ra nhìn xuống nước, ai hỏi cũng không nói gì. Một chốc Thỏ thở dài đánh thượt một cái, nói to:

— Thôi các bạn ơi, đi về thôi. Tối hôm nay không câu được cá đâu.

Rùa bò ra ven hồ, nhòm xuống nước, rồi cũng nói:

— Anh Thỏ nói phải đấy. Tối nay không làm ăn gì được đâu!

Thỏ lại nói:

— Mặt trăng nằm ngay dưới hồ thế kia thì câu thế nào được. Ai không tin ra mà xem.

Sói đến ven bờ thò cổ xuống nước xem. Quả thật, mặt trăng long lanh dưới đáy hồ. Sói cũng làm bộ thông hiểu, gật gù:

— Ủ, phiền thật.

Cáo cũng nhìn xuống nước nói:

— Phiền quá! Phiền quá!

Gấu mít đặc chẳng hiểu gì cũng phụ họa theo.

Lúc đó Thỏ mới làm vẻ suy nghĩ nói tiếp:

— Nếu không vớt trăng ra khỏi hồ thì đừng hòng bắt được con cá nào hôm nay. Phải không anh Rùa nhỉ?

Tất nhiên là Rùa đồng ý.

Gấu hỏi:

— Thế làm thế nào mà vớt được trăng lên?

Thỏ nhắm mắt lại, làm bộ suy nghĩ lung lăm. Mãi sau mới nói:

— Phải dùng cái lưới của anh Cáo mới có thể vớt được.

Cáo ích kỷ không muốn cho mượn lưới. Rùa thỉnh thoảng nói:

— Các cụ thường bảo rằng ai mà vớt được trứng lên thì trong lưới lại được kèm thêm một lọ vàng nữa.

Nghe thấy vàng, anh nào cũng hí hửng. Thỏ cởi phăng ngay áo ra, làm bộ muốn xuống hồ vớt trứng, nhưng túi kia không chịu. Chúng lấy lưới của Cáo ra, rồi bộ ba Cáo, Sói, Gấu lội xuống kéo lưới để vớt trứng.

Cáo, Sói, Gấu lội xuống kéo lưới để vớt trứng.

Kéo lần đầu không được. Lần thứ hai không được, lần thứ ba cũng không nổi. Dần dà chúng lội ra chỗ sâu, ngập đến cổ, nước vào tai, vào mồm, anh nào anh ấy sặc sụa, vội lội cho mau vào bờ.

Khi chúng lên bờ, Thỏ và Rùa không nhìn cười được, vì chúng vừa ướt vừa mệt nom thật thảm hại. Thỏ bảo:

— Thôi các anh đi về nhà mà thay áo đi, để làn khức vớt trắng vậy.

Rồi Thỏ và Rùa cười phá lên khoác tay nhau về nhà.

TIẾNG ĐỘNG TRONG RỪNG

Một buổi sớm mùa thu, Thỏ đi chơi trong rừng, tìm quả ăn. Trời lạnh. Thỏ tự bảo; phải đi nhanh cho ấm một tí. Bỗng có tiếng một cái cây đổ đánh ầm. Thỏ giật mình, nhưng lại tỉnh trí được ngay, vì hồi ấy Thỏ bạo lắm. Nhưng vì trời lạnh nên Thỏ vẫn chạy nhanh cho ấm.

Chồn trông thấy Thỏ chạy theo, hỏi với:

— Anh Thỏ ơi, sao vội thế?

— Vội lắm, không nói chuyện được!

— Có ai ốm ở nhà thế?

— Không, không có ai ốm đau gì cả. Nhưng tôi vội lắm!

— Anh tập chạy để thi lần nữa đấy ư?

— Không. Nhưng tôi vội lắm!

— Anh Thỏ ơi, anh làm ơn cho tôi biết có chuyện gì thế.

— Có tiếng động to lắm trong rừng. Nhưng thôi, chào anh, tôi phải chạy nhanh đây.

Chồn hốt hoảng cũng cầm đầu chạy. Chạy được một quãng, chồn gặp Cáo. Cáo hỏi:

— Anh Chồn ơi, chạy đầu thế?

— Không có thì giờ nói chuyện.

— Anh chạy đến nhà ông lang đấy ư?

— Không, nhưng vội lắm.

— Anh Chồn ơi, anh làm ơn cho tôi biết chuyện gì xảy ra thế?

— Có tiếng động to lắm trong rừng. Tôi không đứng đây nói chuyện được.

Thế là Cáo cũng sợ hãi cầm cổ chạy miết. Một chốc Cáo gặp Sói. Sói hỏi. Cáo cũng hốt hoảng nói như Chồn nói với mình lúc nãy. Sói cũng chạy nốt. Sói gặp Gấu. Gấu hỏi Sói rồi cũng cầm đầu chạy như ma đuổi.

Một chốc, chạy đến trước cửa nhà Rùa, chúng dừng lại thở. Rùa hỏi:

— Các anh sao mà chạy thế?

— Có tiếng động to lắm trong rừng.

— Thế tiếng động ra làm sao?

Bọn chúng nhìn nhau, chẳng anh nào trả lời được cả. Rồi chẳng hỏi nhau. Gấu hỏi Sói, Sói hỏi Cáo, Cáo hỏi Chồn. Chồn bảo: Thỏ nghe thấy tiếng động trước nhất. Nhưng Thỏ lại không có đấy. Bọn Sói, Gấu, Cáo, Chồn cãi nhau ồm tỏi. Rùa bảo:

— Các anh muốn rõ thì đến hỏi Thỏ có hơn không?

Thế là chúng kéo nhau đến nhà Thỏ. Thỏ đang ngồi sưởi nắng. Gấu hỏi:

— Anh Thỏ, sao anh lại xỏ tôi thế?

— Tôi xỏ ai?

— Xỏ tôi chứ còn xỏ ai nữa!

— Cả ngày hôm nay tôi không gặp anh thì xỏ anh vào lúc nào?

Gấu tắc tị không trả lời được. Đến lượt Sói, Cáo cũng thế. Rút cục Chồn hỏi:

— Anh Thỏ, sao anh lại xỏ tôi một võ thế?
— Tôi làm gì anh mà anh lại nói thế?
— Anh chẳng bảo tôi có tiếng động to trong rừng là gì?

— Đúng thế, có tiếng động to thì tôi bảo anh là có tiếng động to chứ sao!

— Thế tiếng động ấy là tiếng động gì?

— À, thế sao anh không hỏi ngay lúc ấy?

— Bây giờ tôi hỏi anh vậy. Anh nói đi.

— Tiếng động ấy là tiếng một cái cây đổ trong rừng. Đổ đánh ầm một cái. Chỉ có thế thôi. Tôi nghe sao nói vậy.

Chồn chùng hững. Cả bọn xúm vào mắng chồn: « Đồ ngu », « Đồ dốt như cây! » Nhưng Chồn nghĩ bụng: Chúng mày cũng ngu và dốt kém gì tao!

CHO SỎI MỘT VỐ

Sói, Cáo và Gấu căm Thỏ lắm. Chúng bàn nhau làm hại Thỏ. Thỏ biết tin bèn tính kế bảo vệ cho mình và gia đình mình. Thỏ đóng cửa thật chặt, lấy gỗ to làm then cho chắc, rồi xây một cái gác thật cao. Thỏ làm ngày làm đêm, ai qua lại hỏi gì cũng mặc, cứ cắm cổ làm. Gác xây xong, Thỏ lau mồ hôi trán, nói:

— Bây giờ chúng mày có giỏi cứ lại đây!

Rồi Thỏ bảo vợ:

— Bây giờ bu nó đi đặt sẵn cho tôi một ấm nước lên bếp. Rồi lúc nào tôi bảo gì thì cứ thế mà làm nhé!

Rồi Thỏ ngồi trên gác ung dung hút thuốc. Các giống vật khác nghe thấy chuyện Thỏ xây gác kéo nhau đến

... Rơi xuống đất và nhảy bắn lên
như một quả bóng cao-su.

nhìn. Nhưng chẳng thấy gì lạ cả. Chỉ thấy Thỏ ngồi hút thuốc. Sói cũng đến, cũng nhìn, nhưng cũng chẳng thấy gì khác ngoài cái gác và Thỏ ngồi trên đó hút thuốc.

Một chốc, Rùa cũng bò đến. Rùa là bạn thân của Thỏ và khôn lắm, nên biết ngay là sắp có chuyện xảy ra. Rùa gọi Thỏ:

— Anh Thỏ ơi, làm gì ở trên cao tit thế?

— Tôi ngồi chơi đấy thôi. Mời anh lên chơi xơi chén nước.

— Tôi có cánh dẫu mà lên được.

— Anh đừng ngại, tôi có cái thang này tốt lắm.

Thỏ thả một sợi dây thừng xuống cho Rùa bám vào rồi kéo lên. Chỉ nháy mắt Rùa đã ngồi ung dung uống nước chè với Thỏ. Các giống vật khác thấy thế, anh nào cũng muốn lên thăm gác của Thỏ. Sói gọi:

— Anh Thỏ ơi, anh có cái gác đẹp nhỉ. Cho tôi lên xem với!

— Gác nhà tôi xấu xí lắm! Mời anh lên xem.

— Khó lên lắm, nhưng tôi cũng xin cố.

Thỏ thả thừng xuống cho Sói bám vào, rồi Rùa và Thỏ kéo Sói lên. Khi Sói gần tới nơi thì nghe tiếng Thỏ nói:

— Bu nó ơi, mang nước ra đây pha cà-phê cho bác Sói xơi. Bác Sói thích uống cà-phê lắm.

Sói thích chí lắm. Lại thấy Thỏ kéo. Còn một tí nữa đến nơi thì nghe Thỏ kêu:

— Cần thận bu nó ơi, kéo đồ nước sôi vào bác Sói đấy!

Sau đó thì Sói chẳng kịp nghe thêm gì nữa, vì nước sôi đã rội xuống nóng bỏng. Sói buồng thừng, rơi xuống đất, và nhảy bắn lên như một quả bóng cao-su. Thỏ nói vọng xuống:

— Xin lỗi bác Sói nhé, bu cháu thật vô ý quá!
Nhưng lưng Sói đã tuột cả lông ra rồi. Xin lỗi cũng chẳng làm lông mọc lại được nữa.

GẤU MẤT ĐUÔI

Một hôm Thỏ đến nhà Rùa chơi. Nhưng vợ Rùa bảo Rùa đến chơi nhà anh ở gần bờ hồ. Thỏ lại đến chơi nhà anh Rùa. Sau khi ăn cơm xong, Thỏ, Rùa và anh Rùa ra ven hồ chơi. Ở đó, có một tảng đá lớn dốc thoải xuống mặt nước. Rùa và anh Rùa chơi trò « cầu trượt » vui lắm. Chúng leo lên đầu dốc, rồi tuột từ đó xuống nước, « tồm » một cái. Tảng đá có rêu nên trơn lắm. Hai anh em Rùa thi nhau trượt. Còn Thỏ ngồi xem.

Một chốc Gấu đi tới, nghe tiếng cười đùa vui quá, đứng lại xem. Gấu hỏi:

— Chơi cầu trượt vui nhỉ, nhưng sao anh Thỏ không chơi?

Thỏ nháy mắt làm hiệu với Rùa rồi nói:

— Chơi mãi mệt, tôi ngồi nghỉ một tí!

Rùa nói:

— Anh Gấu chơi cầu trượt với chúng tôi cho vui đi!

Thỏ cười sáng sặc:

— Anh Gấu chơi cầu trượt thế nào được! Anh ấy chân thì to mà đuôi lại dài, chơi thế nào được!

Gấu bị nói khích tức lắm, cứ đòi chơi. Rùa đồng ý. Gấu bèn leo lên đỉnh dốc, ngồi trên tuột xuống. Mới đầu còn trôi từ từ, Gấu thích chí cười ha hả. Nhưng tảng đá trơn lắm, trôi mỗi lúc một nhanh. Gấu đã bắt đầu hoảng, nhưng không kìm được nữa rồi... Gần chân

tảng đá, có một cạnh đá sắc lắm. Gấu trôi đến đây, bỗng gào lên một tiếng thật to rồi rơi tõm xuống nước.

Gấu ở dưới nước lên, hăn lăm li chẳng nói năng gì, đi thẳng. Khi hăn quay lưng lại, Rùa và Thỏ hiểu rõ vì sao lúc nãy hăn kêu to thế: cái đuôi đã bị cạnh đá thiến cụt ngắn! Thỏ gọi:

— Anh Gấu ơi! Lại đây tôi bảo cách cho mà băng bó chỗ đau.

Nhưng Gấu cứ cắm đầu đi thẳng.

ĐI ĐỜI NHÀ SÓI

Sói vẫn rắp tâm muốn làm hại Thỏ. Không bắt được Thỏ thì hăn tìm cách bắt con của chú vậy. Sau cùng Thỏ phải xây một cái nhà thật vững chắc để bảo vệ cho gia đình nhà chú khỏi bị Sói làm hại.

Một hôm Thỏ nghe tiếng âm ỹ ngoài đường rồi thấy Sói chạy sộc vào van xin:

— Anh Thỏ ơi, anh cứu tôi với! Chó nó đuổi tôi gấp lắm. Nó mà bắt được tôi thì nó xé xác. Đây anh có nghe thấy tiếng chúng sủa không? Anh giấu tôi vào đâu đi, anh Thỏ, tôi van anh đấy!

Thỏ bảo:

— Anh nhảy vào nằm trong cái hòm to này, mau!

Sói nhảy vào hòm. Thỏ đóng nắp lại rồi cài thật chặt. Đoạn Thỏ ngồi xuống ghế hút thuốc và ngâm nghĩ. Một chốc Thỏ đứng dậy. Sói nghe tiếng Thỏ lục sục bên hời:

— Anh Thỏ ơi, chó đi chưa?

— Chưa, tôi còn nghe tiếng chúng ngoài đường.

Thỏ đổ nước vào ấm rồi đặt lên bếp. Sói lại hỏi:

— Anh Thỏ ơi, anh làm gì thế?

— Tôi đun nước pha chè cho anh uống.

Rồi thỏ lấy khoan khoan vài lỗ trên nắp hòm Sói nằm. Sói hỏi:

— Anh Thỏ ơi, anh làm gì thế?

— Tôi khoan lỗ trên nắp hòm cho anh thở.

Rồi Thỏ lại đi lấy thêm củi chất vào bếp. Sói hỏi:

— Anh Thỏ ơi, anh làm gì thế?

— Tôi đốt lò lửa để anh sưởi cho ấm.

Lúc Sói chạy xộc vào thì tụi Thỏ con đã chui xuống hầm ả, kéo sọt Sói bắt. Bây giờ Thỏ mới đi gọi các con lên. Sói hỏi:

— Anh Thỏ ơi, anh làm gì thế?

— Tôi đang bảo các cháu rằng bác Sói tốt lắm!

Tụi Thỏ con bật cười, nhưng Thỏ bố lờm lờm nên chúng lại im ngay. Thỏ bố cầm ấm nước sôi sùng sục rót vào lỗ ở nắp hòm Sói nằm. Sói hỏi:

— Anh Thỏ ơi, có tiếng gì thế?

— Tiếng gió hút đấy, anh Sói ạ.

Nước sôi chảy qua lỗ vào hòm. Sói kêu:

— Có cái gì cản tôi thế?

— Rận của anh đang cản anh đấy, anh Sói ạ.

— Anh Thỏ ơi, chúng cản đau lắm.

— Thế thì anh nằm xoay người lại đi.

— Anh Thỏ ơi, cái gì lại cản tôi thế này?

— Vẫn rận cản anh đấy, anh Sói ạ.

— Chúng cản tôi chết mất.

Đó là những tiếng kêu cuối cùng của Sói.

Thỏ đi mời bà con láng giềng sang ăn mừng đã trừ được Sói. Và nếu bây giờ có ai vào nhà Thỏ chơi, ắt sẽ thấy một tấm da Sói treo ở đó. Đàng đời quân Sói tàn ác!

ĐANG ĐỜI THẮNG CÁO

Năm ấy trời làm hạn hán. Đất khô nứt. Sông cũng hết nước. Mùa màng mất sạch. Các giống vật lo lắng, chạy ngược chạy xuôi cũng chẳng kiếm được cái ăn. Một hôm, Cáo gặp Thỏ. Cáo nhìn Thỏ bằng con mắt thèm thuồng, nhưng cũng biết chẳng bắt nổi Thỏ. Hấp hi vọng Thỏ chỉ chồ cho mà kiếm thức ăn nên làm bộ thân mật hỏi:

— Anh Thỏ ơi, ở đâu có cái ăn nhỉ?

— À, ở « cái chỗ có » ấy!

Nhưng trông bộ dạng Cáo chẳng có vẻ muốn đùa tí nào, Thỏ bèn ngẫm nghĩ một lát rồi nói:

— Chỉ còn mỗi một cách là anh với tôi mang vợ con ra tỉnh đổi lấy gạo mà ăn thôi.

Cáo vốn là đười nhai tâm, chỉ cốt cho bụng mình no là đủ, nên nói luôn:

— Phải đấy. Anh mang vợ con anh, tôi mang vợ con tôi ra tỉnh bán quách.

Nhưng Thỏ có định bán vợ con đâu. Chú đã có kế hoạch để cứu tất cả làng xóm khỏi bọn Cáo và vợ con của nó. Trong lúc đói này, bọn chúng trở nên nguy hiểm lắm. Thỏ nói:

— Được, Nhưng tôi ngựa chẳng có, xe thì không, làm thế nào?

Cáo nói:

— Đi xe của tôi.

Hôm sau, Cáo đánh xe đến chỗ hẹn, đợi Thỏ. Cáo đã trói vợ con nhét xuống gầm ghế. Thỏ cũng giả vờ trói vợ con rồi đưa lên phía sau xe ngựa. Thỏ ngồi ngay cạnh vợ con, rồi nhân lúc Cáo mãi đánh xe, Thỏ lần lần cởi trói cho vợ và các con. Cởi xong, Thỏ leo lên ngồi cạnh Cáo.

Một chốc, một Thỏ con nhảy xuống xe, lẩn vào bụi. Vợ Cáo nằm dưới gầm ghế nom thấy kêu lên:

— Bấy trừ một còn sáu!

Nhưng Cáo chẳng hiểu mẹ vợ kêu chuyện gì, liền đá cho một cái, bảo im. Một chốc, lại một Thỏ con nữa nhảy xuống chuồn mất. Mẹ Cáo lại kêu lên:

— Sáu trừ một còn năm!

Nhưng Cáo chẳng buồn để ý, vì còn mãi chuyện trò với Thỏ. Lần lượt, bốn Thỏ con chuồn mất. Mỗi lần, mẹ Cáo lại kêu. « Năm trừ một còn bốn »; « Bốn trừ một còn ba »; « Ba trừ một còn hai! ». « Hai trừ một còn một », rồi sau rốt là « Một trừ một hết! ». Vì vợ Thỏ cũng chuồn nốt.

Một chốc Cáo quay lại, không thấy vợ con Thỏ đâu, kêu lên:

— Anh Thỏ, vợ con anh đâu rồi?

Thỏ quay lại, giả vờ nhìn quanh, vẻ mặt nhớn nhác, rồi khóc bù lu bù loa:

— Thôi, tôi biết rồi, vợ con tôi nằm trong bụng vợ con anh rồi. Tôi đã biết mà, cho nên khi đưa vợ con tôi lên xe cạnh vợ con anh, tôi sợ lắm.

Vợ Cáo thề sống thề chết là không ăn, nhưng Cáo không tin. Cáo câu lắm, vì hẳn định bụng chính hẳn sẽ ăn thịt lũ Thỏ con. Giận vợ hót tay trên, hẳn bảo:

— Thôi cầm đi, hôm nay ông đem bán tất chúng mày!

Và khi ra đến tỉnh là Cáo đem vợ con ra chợ bán luôn để mua gạo.

Mua bán xong, Cáo và Thỏ đánh xe trở về. Ra khỏi tỉnh được một quãng xa, Cáo chợt nhớ ra là chưa mua thuốc lá. Thỏ bảo:

— Được, anh cứ quay lại mà mua, để xe và ngựa lại tôi trông cho.

Cáo vừa đi khuất, Thỏ đánh luôn xe về nhà, giấu xe, ngựa và thóc lúa đi. Rồi Thỏ cắt lấy đuôi ngựa và vốc

một vốc thóc cho vào túi, chạy trở lại đường cũ. Cạnh đường có một cánh đồng lầy. Thỏ cầm đuôi ngựa xuống bùn, vãi một ít thóc ra đường, rồi ngồi đó đợi Cáo.

Vừa thấy bóng Cáo từ xa đi lại, Thỏ đã kêu to :

— Anh Cáo ơi, chạy lại đây mau, ngựa lòi cả xe xuống đồng lầy, chìm tất cả xuống bùn rồi !

Cáo hít hơi hít hải chạy lại. Tiếc của, Cáo quên cả nguy hiểm nhảy ngay xuống đồng lầy túm lấy đuôi ngựa. Nhưng bùn sâu cứ hút tụt Cáo xuống, không sao mà gượng lên được. Chỉ trong phút chốc, Cáo đã cùng với cái đuôi ngựa chìm ngập dưới bùn sâu.

Thế là đáng đời nhà Cáo. Kẻ thù nguy hiểm của Thỏ đã chết. Từ đó chú Thỏ và gia đình chú được sống yên vui, hạnh phúc.

LƯƠNG MỘC *phỏng dịch*

TẠI SAO MẮT THỎ THAO LÁC

In 18.080 c. tại Nhà máy in Tiến Bộ
175, Đại lộ Nguyễn thái Học, Hà-nội
Khô 13 × 19 — Xong ngày 5-12-62
Số xuất bản: 50 KĐ — Số in: 2824
Nộp lưu chiều tháng 12 năm 1962

TỦ SÁCH «MĂNG NON»

TÓM TẮT NỘI DUNG

Thỏ rất tinh khôn, nhưng thỏ còn muốn khôn hơn. Thỏ tìm đến bà cô để học khôn. Bà cô đã dạy cho chú nhiều bài học hay. Nhưng sau khi học được khôn, thỏ trở nên kiêu ngạo. Bà cô nắm lấy cổ chú và lắc cho chú một chập, làm cho mắt chú hóa ra thao láo suốt đời. Bà cô lại khuyên chú đi ra ngoài học khôn. Thỏ nghe theo lời cô, lúc đầu, chú bị bọn cáo, sói chơi xỏ chú mấy vố đến nổi cụt cả đuôi, tai dài ngoẵng ra. Nhưng rồi cuối cùng chú cũng rút được nhiều bài học và trở nên khôn ngoan thực sự.